

Datum van
inontvangstneming

:

08/08/2022

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-414/22 – 1

Zaak C-414/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

21 juni 2022

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

19 mei 2022

Verzoekster tot *Revision* (geïntimeerde in hoger beroep):

DocLX Travel Events GmbH

Verweerder in *Revision* (appellant in hoger beroep):

Verein für Konsumenteninformation

[omissis]

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele en strafzaken, Oostenrijk) heeft [omissis] in de zaak van verzoekende partij, Verein für Konsumenteninformation (vereniging voor consumentenvoorlichting), 1060 Wenen, [omissis] tegen verwerende partij, DocLX Travel Events GmbH [omissis], 1040 Wenen, [omissis] met een geldelijk belang van 227,68 EUR [omissis], inzake het door verwerende partij ingestelde beroep in *Revision* tegen het in hoger beroep gewezen arrest van het Handelsgericht Wien (handelsrechter Wenen, Oostenrijk) van 19 november 2021, zaaknummer 60 R 83/21t-24, houdende wijziging van het vonnis van het Bezirksgericht für Handelssachen Wien (handelsrechter in eerste aanleg, Oostenrijk) van 10 juni 2021, zaaknummer 15 C 552/20s-18, de volgende

B e s l i s s i n g

gegeven:

Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet artikel 12, lid 2, van richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat de reiziger – ongeacht het tijdstip van zijn beëindigingsverklaring – in elk geval recht heeft op kosteloze beëindiging wanneer de onvermijdbare en buitengewone omstandigheden die aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van de pakketreis, zich daadwerkelijk hebben voorgedaan bij de (geplande) aanvang van de reis?
2. Moet artikel 12, lid 2, van richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen aldus worden uitgelegd dat de reiziger reeds recht heeft op kosteloze beëindiging wanneer op het tijdstip van de beëindigingsverklaring te verwachten viel dat zich onvermijdbare en buitengewone omstandigheden zouden voordoen?
3. [omissis] [schorsing van de behandeling van de zaak]

Motivering:

A. Feiten

[1] Verzoekende vereniging vordert van verweerster betaling van een door een consument aan die vereniging gecedeerde vordering tot vergoeding ten belope van de annuleringskosten van een voor de zomer van 2020 geplande maar niet uitgevoerde schoolreis.

[2] In januari 2020 heeft consument FM (hierna: „verzoeker”) bij verweerster een „X-Jam Matura Trip” naar het Kroatische schiereiland Laterna geboekt voor de periode van 27 juni tot en met 3 juli 2020, inclusief de heen- en terugreis per bus. De prijs, die vooraf volledig werd betaald, bedroeg in totaal 787 EUR en was samengesteld als volgt: 679 EUR voor de reis, 99 EUR voor het busvervoer, 25 EUR voor de administratiekosten en 54 EUR voor de annulerings- en reisverzekeringspremie, onder aftrek van een vroegboekkorting van 70 EUR. De geboekte reis was gepland als „partyreis” met veel deelnemers en uitbundige feesten.

[3] Op 13 maart 2020 heeft het Oostenrijkse ministerie van Buitenlandse Zaken voor alle landen ter wereld een reiswaarschuwing van niveau 4 afgegeven waarmee dringend werd geadviseerd om niet absoluut noodzakelijke reizen uit te stellen of gebruik te maken van annuleringsmogelijkheden.

[4] Op 21 april 2020 heeft verweerster per e-mail aan verzoeker meegedeeld dat het op dat tijdstip „niet mogelijk” was om de reis kosteloos te annuleren, maar „alleen wegens externe omstandigheden zoals een reiswaarschuwing van niveau

6” en ook dan pas zeven dagen vóór de geplande aanvang van de reis. Tegelijkertijd bood zij hem een annulering van de reis tegen een gereduceerde annuleringsvergoeding aan. Verzoeker heeft dit aanbod aanvaard. Afgezien van een annuleringsvergoeding van 227,68 EUR werd hem de reissom terugbetaald.

B. Standpunten van partijen en verloop van de procedure tot nog toe

[5] **Verzoeker** vorderde de terugbetaling van het ingehouden bedrag. Hij betoogde dat hij op het tijdstip van de annuleringsafpraak recht had op kosteloze beëindiging van de reisovereenkomst. In vertrouwen op de door verweerster verstrekte informatie dat een annulering nog niet mogelijk was, had hij het aanbod van een verlaagde annuleringsvergoeding aanvaard. Deze afspraak was voor hem nadelig ten opzichte van § 10, lid 2, PRG (Pauschalreisgesetz) (Oostenrijkse wet inzake pakketreizen) en dus nietig in de zin van § 3 PRG.

[6] **Verweerster** is van mening dat het redelijk was dat verzoeker zou afwachten en dat in april 2020 nog niet te voorzien was of de reis door onvermijdbare en buitengewone omstandigheden daadwerkelijk niet uitvoerbaar zou zijn. Derhalve was er op het tijdstip van de afspraak over de annuleringsvergoeding (of de beëindigingsverklaring) geen sprake van een kosteloze annulering op grond van § 10, lid 2, PRG, was de afspraak rechtsgeldig en moest de vordering tot betaling worden afgewezen.

[7] De **rechter in eerste aanleg** heeft de vordering afgewezen.

[8] Hij oordeelde dat de partijen in het geding rechtsgeldig overeengekomen waren om de contractueel overeengekomen forfaitaire annuleringsvergoeding te matigen. Op dat tijdstip kon geen van de contractanten weten hoe de pandemie zich zou ontwikkelen. Derhalve bestond er op het tijdstip van annulering geen recht op kosteloze beëindiging en was de afspraak rechtsgeldig.

[9] De **rechter in tweede aanleg** heeft de beslissing in die zin gewijzigd dat de vordering is toegewezen.

[10] Hij oordeelde dat op het tijdstip van de annuleringsafpraak reeds vaststond dat een schoolreis op de afgesproken wijze (als „partyreis”) wegens de coronapandemie niet kon plaatsvinden, zodat aan de voorwaarden voor een kosteloze beëindiging was voldaan. Krachtens § 10, lid 4, PRG had de reiziger recht op volledige terugbetaling van alle betaalde bedragen, dus ook van de administratiekosten en de kosten van de annuleringsverzekering.

C. Relevante wettelijke bepalingen

[11] 1. Artikel 12, lid 2, van de (nieuwe) richtlijn betreffende pakketreizen (richtlijn 2015/2302/EU; hierna: „richtlijn”) luidt:

„Beëindiging van de pakketreisovereenkomst en recht van herroeping vóór het begin van de pakketreis

Artikel 12 (1) [...]

(2) Niettegenstaande lid 1 heeft de reiziger, indien zich op de plaats van bestemming of in de onmiddellijke omgeving daarvan onvermijdbare en buitengewone omstandigheden voordoen die aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van de pakketreis, of die aanzienlijke gevolgen hebben voor het personenvervoer naar de bestemming, het recht de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis zonder betaling van een beëindigingsvergoeding te beëindigen. In geval van beëindiging van de pakketreisovereenkomst op grond van dit lid heeft de reiziger recht op een volledige terugbetaling van alle voor de pakketreis betaalde bedragen, maar kan hij geen aanspraak maken op een bijkomende schadevergoeding.”

[12] 2. § 10 Pauschalreisegesetz (PRG, BGBl I 2017/50) (wet inzake pakketreizen) luidt voor zover hier relevant:

„Beëindiging van de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis

Artikel 10 (1) [...]

(2) Niettegenstaande het recht op beëindiging krachtens lid 1 heeft de reiziger, indien zich op de plaats van bestemming of in de onmiddellijke omgeving daarvan onvermijdbare en buitengewone omstandigheden voordoen die aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van de pakketreis of voor het personenvervoer naar de bestemming, het recht de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis zonder betaling van een vergoeding te beëindigen. In geval van beëindiging van de pakketreisovereenkomst op grond van dit lid heeft de reiziger recht op een volledige terugbetaling van alle voor de pakketreis betaalde bedragen, maar kan hij geen aanspraak maken op een bijkomende schadevergoeding.”

[13] 3. § 3 Pauschalreisegesetz (PRG, BGBl I 2017/50) (wet inzake pakketreizen) luidt:

„Nietige afspraken

§ 3 Voor zover afspraken ten nadele van de reiziger afwijken van de bepalingen van deze federale wet, zijn zij nietig.”

D. Motivering van de prejudiciële verwijzing

[14] De beslechting van het geding hangt in beslissende mate af van de uitlegging van artikel 12, lid 2, van de richtlijn, waarop de uitlegging van § 10, lid 2, PRG (en § 3 PRG) op haar beurt moet worden afgestemd. Naar het oordeel van het Oberste Gerichtshof is er ten aanzien van de aan het begin weergegeven vragen geen sprake van een acte clair.

[15] Doorslaggevend voor de beslissing over de gegrondheid van verzoekers vordering tot betaling is de vraag of de annuleringsafpraak met verweerder rechtsgeldig dan wel voor de reiziger nadelig en dus nietig is. Dit vereist een uitlegging van artikel 12, lid 2, van de richtlijn, meer bepaald een antwoord op de vraag hoe de onvermijdbare en buitengewone omstandigheden die aanzienlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van de reis (en die de reiziger het recht geven de reis kosteloos te beëindigen), moeten worden begrepen: Is het voldoende dat deze omstandigheden zich – achteraf beschouwd – daadwerkelijk hebben voorgedaan vóór de aanvang van de reis (op het laatst mogelijke tijdstip van beëindiging), of is het voor een recht op kosteloze beëindiging doorslaggevend dat dergelijke onvermijdbare en buitengewone omstandigheden – vooraf beschouwd – op het tijdstip van de beëindigingsverklaring (of de afspraak over de annulering van de pakketreis) waarschijnlijk of te verwachten waren?

[16] Uit overweging 31, tweede volzin, van de richtlijn kan geen beperking van het recht van de reiziger om de overeenkomst kosteloos te beëindigen (krachtens artikel 12, lid 2) worden afgeleid. Indien de overeengekomen pakketreis ernstige nadelige gevolgen heeft voor de veiligheid of gezondheid van de reiziger, moet deze de overeenkomst „zonder betaling van een beëindigingsvergoeding” kunnen beëindigen. De richtlijn voorziet niet in een specifieke mate van waarschijnlijkheid van dergelijke omstandigheden, noch in termijnen waarbinnen de reiziger de overeenkomst wegens de nadelige gevolgen ervan kosteloos kan beëindigen.

[17] In de Oostenrijkse rechtsleer worden verschillende opvattingen verdedigd over de vraag of vooraf moet worden beoordeeld of een reis redelijkerwijs onuitvoerbaar is en dus recht geeft op beëindiging, dan wel of het reeds voldoende is dat er een grote mate van waarschijnlijkheid bestaat dat zich aanzienlijke nadelige gevolgen zullen voordoen [omissis], alsmede of de nadelige gevolgen ook nog moeten bestaan op het tijdstip van de reis ([omissis] [soms wordt] „enige tijdsafstand tussen het intreden van de [...] omstandigheden en de aanvang van de reis” [geëist] [omissis]).

[18] Volgens de verwijzende rechter zou het voor de hand kunnen liggen om artikel 12, lid 2, van de richtlijn aldus uit te leggen dat het recht van de reiziger op kosteloze beëindiging wegens onvermijdbare en buitengewone omstandigheden als bedoeld in deze bepaling altijd (ook) moet bestaan wanneer deze omstandigheden zich later daadwerkelijk voordoen en aanzienlijke nadelige gevolgen hebben gehad voor de door de reiziger wegens die omstandigheden beëindigde pakketreis of deze onmogelijk hebben gemaakt. Een onjuiste ex-antebeoordeling van de situatie door de reiziger, die de overeenkomst slechts nagenoeg „te vroeg” (tegen een annuleringsvergoeding) zou hebben beëindigd (of, zoals in het onderhavige geval, een voor hem onvoordelige afspraak is aangegaan), zou er dan niet toe doen. Een door de reiziger betaalde annuleringsvergoeding zou van de touroperator kunnen worden teruggevorderd. Het zou echter evenzeer denkbaar zijn om artikel 12, lid 2, van de richtlijn aldus uit te leggen dat alleen de objectieve situatie op het tijdstip van de

beëindigingsverklaring bepalend is voor het antwoord op de vraag of de reiziger recht had op kosteloze beëindiging. In dat geval zouden eventuele latere verbeteringen van de risicosituatie niet afdoen aan het recht op beëindiging, maar een onjuiste (te „voorzichtige”) beoordeling van de risicosituatie door de reiziger op het tijdstip van de beëindigingsverklaring zou, ook wanneer de uitvoering van de pakketreis later daadwerkelijk onredelijk of onmogelijk is gebleken, tot gevolg hebben dat zijn verplichting om een annuleringsvergoeding te betalen in stand zou blijven.

[19] [omissis] [schorsing van de behandeling van de zaak]

[omissis]